

ZAKON O RAČUNOVODSTVU*

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Svaki je poduzetnik čije je sjedište u Republici Hrvatskoj obavezan voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema temeljnim načelima urednog knjigovodstva, tako da u njima budu vidljivi njegovi poslovi i stanje njegove imovine. Knjigovodstvo mora biti takvo da trećoj stručnoj osobi u okviru primjerenog roka omogući uvid u poslovne događaje i u stanje poduzeća. Poslovni događaji moraju se moći pratiti prema njihovu nastajanju i razvoju.
- (2) Poduzetnik, u smislu odredbi ovoga Zakona, jest pravna osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost sa ciljem postizavanja dobiti.
- (3) Poduzetnik je i fizička osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost sa ciljem postizavanja dobiti ako je posebnim propisom određena kao obveznik plaćanja poreza na dobit.
- (4) Odredbe ovoga Zakona odnose se i na organizacijske dijelove poduzetnika u inozemstvu ako prema inozemnim propisima ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja te na organizacijske dijelove inozemnih poduzetnika koji u Republici Hrvatskoj obavljaju gospodarsku djelatnost, a sjedište im je u inozemstvu.
- (5) Računovodstvo ustanova, društvenih organizacija, udruženja građana i drugih ne-profitnih pravnih osoba propisuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra financija.

II. PRIKUPLJANJE, OBRADA PODATAKA I KNJIGOVODSTVENE ISPRAVE

Članak 2.

- (1) Unos svih podataka u poslovne knjige poduzetnika utemeljuje se na urednim i vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama.
- (2) Knjigovodstvena isprava jest pisani dokaz o nastaloj poslovnoj promjeni, a služi kao podloga za unošenje podataka u poslovne knjige i nadzor nad obavljanjem poslovnih zahvata.
- (3) Za primaran unos podataka elektroničkom obradom podataka obvezatna je knjigovodstvena isprava iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 3.

- (1) Knjigovodstvena isprava sastavlja se na mjestu i u vrijeme nastanka poslovnog događaja, osim onih isprava koje se sastavljaju u računovodstvu.
- (2) Sadržaj knjigovodstvene isprave mora biti takav da nedvojbeno i istinito predstavlja poslovnu promjenu i da obuhvaća sve podatke potrebne za unos u poslovne knjige.
- (3) Knjigovodstvena isprava sastavlja se u jednom primjerku ili u više primjeraka (izvornik i kopija ili više otisaka).
- (4) Otprema knjigovodstvene isprave sastavljene u jednom primjerku dopuštena je ako su podaci iz takve isprave pohranjeni na način da su u svako vrijeme dostupni.
- (5) Izvorna isprava može se sastaviti i napisati elektroničkim računalom, poluautomatom, pisaćim strojem i ručno.
- (6) Valjanom podlogom unosa podataka smatra se isprava dobivena telekomunikacijskim putem pod uvjetom da odašiljatelj uredno odloži i čuva izvorne isprave.
- (7) Kao knjigovodstveni temelj za obradu podataka mogu se rabiti podaci primljeni na odgovarajućem nositelju elektroničke obrade podataka. Za istinitost i točnost podataka odgovara osoba koja je obrađivala podatke.
- (8) Fotokopije izvornih isprava mogu se rabiti kao podloga za obradu podataka pod uvjetom da je na

njima navedena naznaka mjesta čuvanja izvorne isprave, razlog uporabe fotokopije, te popis odgovorne osobe.

Članak 4.

- (1) Poduzetnik je odgovoran za sastavljanje knjigovodstvenih isprava. Zakonski predstavnik poduzetnika ili osobe na koje je prenesena ovlast potpisom na ispravi jamče da je ona istinita i da realno pokazuje poslovne promjene. Isprave sastavljene elektroničkim računalom mogu umjesto potpisa imati faksimil ili drugu prepoznatljivu oznaku osoba koje su sastavile ispravu.

Članak 5.

- (1) Prije unosa u poslovne knjige knjigovodstvena isprava mora se kontrolirati.
- (2) Kontrolu obavljaju osobe, imenovane za kontrolu istinitosti svake pojedine vrste knjigovodstvenih isprava.
- (3) Knjigovodstvena isprava koja je kontrolirana mora biti takva da neutralna stručna osoba koja nije sudjelovala u poslovnoj promjeni može iz isprave nedvojbeno zaključiti i bez ikakvih sumnji saznati prirodu obavljene poslovne promjene.
- (4) Kontrola isprava mora zadovoljiti zahtjeve iz članka 4. i 5. ovoga Zakona.

Članak 6.

- (1) Knjigovodstvene isprave čuvaju se u obliku izvornika na nositelju automatizirane obrade, nositelju mikrografske obrade ili na drugi prikladan način. Knjigovodstvene isprave čuvaju se u ovim rokovima:
 - trajno se čuvaju isplatne liste ili analitička evidencija plaća i nadnica ako osiguravaju bitne podatke o zaposlenom,
 - pet godina čuvaju se isprave na temelju kojih su podaci uneseni u poslovne knjige,
 - tri godine čuvaju se isprave platnog prometa u ovlaštenim financijskim institucijama,
 - dvije godine čuvaju se prodajni blokovi i kontrolni blokovi, pomoćni obračuni i slične isprave.

III. POSLOVNE KNJIGE

Članak 7.

- (1) Poslovne knjige vode se sukladno načelima sustava dvojnog knjigovodstva.
- (2) Poslovne knjige čine: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.
- (3) Dnevnik je poslovna knjiga u koju se unose knjigovodstvene promjene slijedom vremenskog nastanka. Organizira se kao jedinstvena poslovna knjiga ili kao više knjiga specijaliziranih za promjene na pojedinim skupinama bilančnih zapisa ili za izvanbilančne zapise.
- (4) Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija promjena nastalih na imovini, obvezama, kapitalu, rashodima, prihodima i rezultatu poslovanja. Glavnu knjigu čine dva međusobna autonomna dijela, i to:
 - bilančni zapisi i
 - izvanbilančni zapisi.
- (5) Pomoćne knjige u pravilu se organiziraju zasebno.
- (6) Pomoćne knjige koje se odnose na imovinu materijalnog oblika iskazuju se u naturalnim i vrijednosnim pokazateljima.

Članak 8.

- (1) Oblik vođenja poslovnih knjiga ovisi o tehnici unosa poslovnih promjena.
- (2) Ako se podaci obrađuju ručno i poluautomatizirano poslovne knjige vode se u obliku slobodnih

- listova (kartoteke) ili uvezane.
- (3) Ako se poslovne knjige vode pomoću elektroničkog računala, podaci se unose na odgovarajuće nositelje.
 - (4) Unos podataka u poslovne knjige organizira se i obavlja tako da osigurava:
 - zahtjeve kontrole unesenih podataka,
 - ispravnost unosa podataka,
 - čuvanje podataka,
 - mogućnost uporabe podataka,
 - mogućnost dobivanja uvida u promet i stanje konta glavne knjige,
 - mogućnost uvida u kronologiju obavljenog unosa poslovnih promjena.

Članak 9.

- (1) Raspored konta u glavnoj knjizi temelji se na unaprijed pripremljenom kontnom planu. Razradu konta u kontnom planu čini svaki poduzetnik prema svojim specifičnim potrebama pri čemu mora osigurati pozicije bilance i račune dobiti i gubitka propisane ovim Zakonom.

Članak 10.

- (1) Poslovne se knjige vode za poslovnu godinu, koja je jednaka kalendarskoj godini.
- (2) Otvaranje poslovnih knjiga obavlja se nastupom poslovne godine na temelju bilance krajem proteklog razdoblja, odnosno početne bilance utemeljene na popisu imovine i obveza kod novoosnovanih poduzetnika. Računi rashoda i prihoda otvaraju se na temelju knjigovodstvene isprave o poslovnoj promjeni.
- (3) Pomoćne knjige otvaraju se donosom odgovarajućih stanja prema stanju istih knjiga za proteklu godinu, odnosno na temelju popisa imovine i obveza kod novoosnovanih poduzetnika.

Članak 11.

- (1) Krajem godine poslovne knjige trebaju se zaključiti i poduzetnik ih je obavezan čuvati.
- (2) Ako se knjigovodstveni podaci obrađuju pomoću elektroničkog računala, dnevnik i glavnu knjigu treba otiskati po provedenom zaključku i zatim uvezati.
- (3) Poslovne knjige čuvaju se najmanje:
 - glavna knjiga i dnevnik 10 godina,
 - pomoćne knjige pet godina.
- (4) Rok čuvanja počinje zadnjim datumom poslovne godine na koju se odnose poslovne knjige, obračuni i početna bilanca.

IV. POPIS IMOVINE I OBVEZA

Članak 12.

- (1) Na početku poslovanja poduzetnik mora popisati svu imovinu i obveze te navesti njihove pojedinačne vrijednosti. Takav popis mora sastaviti i krajem svake poslovne godine.
- (2) Izuzetno od stavka (1) ovoga članka poduzetnik može provoditi popis imovine i obveza i tijekom poslovne godine.

Članak 13.

- (1) Pored godišnjeg popisa, poduzetnik mora popisati imovinu i obveze i u drugim slučajevima, a napose prilikom promjene cijena proizvoda i robe, statusnih promjena, otvaranja postupka likvidacije i stečaja.

V. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Članak 14.

- (1) Temeljni financijski izvještaji jesu: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o promjenama u financijskom položaju i bilješke uz financijske izvještaje.
- (2) Bilanca je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni datum.
- (3) Račun dobiti i gubitka prikazuje prihode i rashode te financijski rezultat ostvaren u stanovitom vremenskom razdoblju.
- (4) Izvještaj o promjenama u financijskom položaju pruža informaciju o promjenama financijskog položaja tijekom obračunskog razdoblja.
- (5) Bilješke uz financijske izvještaje predstavljaju potanju razradu i dopunu podataka iz bilance, računa dobiti i gubitka i izvještaja o promjenama u financijskom položaju.
- (6) Temeljni financijski izvještaji moraju pružiti istinit, fer, pouzdan i nepristran pregled imovine, obveza, kapitala, promjene financijskog položaja i dobiti ili gubitka.
- (7) Temeljni financijski izvještaji čuvaju se trajno i u izvorniku. Početna bilanca pri osnivanju čuva se trajno i u izvorniku.
- (8) Temeljni financijski izvještaji sastavljaju se za poslovnu godinu.
- (9) Iznimno od stavka (8) ovoga članka poduzetnici sezonskog karaktera djelatnosti mogu financijske izvještaje sastavljati za poslovnu godinu koja je različita od kalendarske godine. Rješenje o tome izdaje ministar financija na zahtjev poduzetnika.
- (10) Mali poduzetnici iz članka 16. ovoga Zakona nisu obvezni sastavljati izvještaj o promjenama financijskog položaja.
- (11) Financijske izvještaje potpisuje zakonski predstavnik poduzetnika.

VI. RAČUNOVODSTVENI STANDARDI

Članak 15.

- (1) U Republici Hrvatskoj primjenjuju se Međunarodni računovodstveni standardi, koji se objavljuju u Narodnim novinama.
- (2) Ovlašćuje se Hrvatski odbor za računovodstvo i računovodstvene standarde da prati, usklađuje i objašnjava primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda.
- (3) Hrvatski odbor za računovodstvo i računovodstvene standarde stručno je tijelo i ima petnaest članova, koje na prijedlog ministra financija imenuje Vlada Republike Hrvatske na rok od tri godine. Nakon ovoga roka, članove Hrvatskog odbora za računovodstvo i računovodstvene standarde imenuje udruženje na temelju ovlasti ministra financija.
- (4) Pravilo o načinu rada, donošenju odluka i ostale pojedinosti djelovanja donosi Hrvatski odbor za računovodstvo i računovodstvene standarde, a potvrđuje ih Vlada Republike Hrvatske.

VII. KLASIFIKACIJA PODUZETNIKA

Članak 16.

- (1) Poduzetnici koji su obvezni voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama ovoga Zakona klasificiraju se na male, srednje velike i velike.
- (2) Mali su poduzetnici oni koji ne prelaze dva od tri sljedeća kriterija:

1. zbroj bilance nakon odbitka gubitka iskazanog u aktivni
u protuvrijednosti

DEM 2,000.000

2. prihod u dvanaest mjeseci prije sastavljanja bilance u protuvrijednosti	DEM 4,000.000
3. godišnji prosjek zaposlenih	50 namještenika
- (3) Srednje su veliki poduzetnici oni koji prelaze dva od tri kriterija iz stavka (2) ovog članka, a nikad ne prelaze dva od tri sljedeća kriterija:
1. zbroj bilance nakon odbitka gubitka iskazanog u aktivi u protuvrijednosti	DEM 8,000.000
2. prihod u dvanaest mjeseci prije sastavljanja bilance u protuvrijednosti	DEM 16,000.000
3. godišnji prosjek zaposlenih	250 namještenika.
- (4) Veliki su poduzetnici oni koji prelaze bar dva od tri kriterija navedena u stavku (3) ovoga članka.
- (5) U smislu ovoga Zakona, veliki su poduzetnici i banke, financijske organizacije i osiguravajuća te reosiguravajuća društva.
- (6) Kao prosječan broj zaposlenih uzima se četvrtina zbroja zaposlenih 31. III. do 30. VI., 30. IX. i 30. XII. uključujući i zaposlene u inozemstvu.

VIII. SADRŽAJ FINANIJSKIH IZVJEŠTAJA

Članak 17.

- (1) Poduzetnici, osim banaka, financijskih organizacija i osiguravajućih te reosiguravajućih društava, sastavljaju bilancu sa minimalnim pozicijama kako slijedi:

A K T I V A

- A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL
 B. DUGOTRAJNA IMOVINA (STALNA SREDSTVA)

I. NEMATERIJALNA IMOVINA

1. osnivački izdaci
2. izdaci za istraživanje i razvoj
3. patenti, licencije, koncesije, zaštitni znaci i ostala slična prava
4. goodwill
5. predujmovi za nematerijalna sredstva

II. MATERIJALNA IMOVINA

1. zemljište i šume
2. građevinski objekti
3. postrojenja i oprema (strojevi)
4. alati, pogonski i uredski inventar, namještaj i transportni uređaji (sredstva)
5. predujmovi za materijalna sredstva
6. materijalna sredstva u pripremi
7. stambene zgrade i stanovi
8. ostala materijalna imovina

III. FINANIJSKA IMOVINA

1. udjeli (dionice) u povezanim poduzećima
2. zajmovi povezanim poduzećima
3. sudjelujući interesi (participacije)
4. ulaganja u vrijednosne papire
5. dani krediti, depoziti i kaucije
6. obvezna dugoročna ulaganja

7. otkup vlastitih dionica
8. ostala dugoročna ulaganja

IV. POTRAŽIVANJA

1. potraživanja od povezanih poduzeća
2. potraživanja po osnovi prodaje na kredit
3. ostala potraživanja

C. KRATKOTRAJNA IMOVINA (obrtna sredstva)

I. ZALIHE

1. sirovine i materijal
2. proizvodnja u tijeku (nedovršena proizvodnja i poluproizvodi)
3. trgovačka roba
4. gotovi proizvodi
5. predujmovi

II. POTRAŽIVANJA

1. potraživanja od povezanih poduzeća
2. potraživanja od kupaca
3. potraživanja za više plaćene svote po osnovi dobiti
4. potraživanja od zaposlenih
5. potraživanja od države i drugih institucija
6. ostala potraživanja

III. FINANCIJSKA IMOVINA

1. udjeli (dionice) u povezanim poduzećima
2. zajmovi povezanim poduzećima
3. vrijednosni papiri
4. dani krediti, depoziti i kaucije
5. otkup vlastitih dionica
6. ostala kratkoročna ulaganja

IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI

D. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA

E. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA

F. UKUPNA AKTIVA

G. IZVANBILANČNI ZAPISI

P A S I V A

A. KAPITAL I REZERVE

I. UPISANI KAPITAL

II. PREMIJE ZA EMITIRANE DIONICE (kapitalni dobitak)

III. REVALORIZACIJSKA REZERVA

IV. REZERVE

1. zakonske rezerve
2. rezerve za vlastite dionice

3. statutarne rezerve
4. ostale rezerve

V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENEŠENI GUBITAK

VI. DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE

B. DUGOROČNA REZERVIRANJA ZA RIZIKE I TROŠKOVE

1. rezerviranja za mirovine i slične troškove (obveze)
2. rezerviranja za poreze i doprinose
3. ostala rezerviranja

C. DUGOROČNE OBVEZE

1. obveze prema povezanim poduzećima
2. obveze po osnovi zajmova
3. obveze prema kreditnim institucijama
4. obveze za predujmove
5. obveze prema dobavljačima (vjerovnici s osnove poslovanja)
6. obveze po vrijednosnim papirima
7. ostale dugoročne obveze, uključivši porez i socijalno osiguranje

D. KRATKOROČNE OBVEZE

1. obveze prema povezanim poduzećima
2. obveze po osnovi zajmova
3. obveze prema kreditnim institucijama
4. obveze za predujmove, depozite i jamstva
5. obveze prema dobavljačima
6. obveze prema mjenicama i čekovima
7. obveze prema zaposlenima
8. obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe
9. obveze po osnovi udjela u rezultatu
10. ostale kratkoročne obveze

E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆIH RAZDOBLJA

F. UKUPNO PASIVA

G. IZVANBILANČNI ZAPISI

- (2) Pozicije bilance iz stavka (1) ovoga članka odnose se na velike i srednje velike poduzetnike.
- (3) Mali poduzetnici sastavljaju skraćenu bilancu tako da popunjavaju pozicije označene slovima i rimskim brojevima.

Članak 18.

- (1) Račun dobiti i gubitka poduzetnika iz članka 17. ovoga Zakona sadrži ove minimalne pozicije:

Račun dobiti i gubitka

1. prihodi od prodaje
2. prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, roba i usluga
3. ostali poslovni prihodi
4. promjena vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda
5. materijalni troškovi
 - a) troškovi sirovina i materijala
 - b) troškovi prodane robe
 - c) ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)

6. troškovi osoblja
 - a) nadnice i plaće
 - b) troškovi poreza, socijalnog i mirovinskog osiguranja i drugo
 7. amortizacija i vrijednosno usklađivanje dugotrajne imovine
 8. vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine
 9. rezerviranja troškova i rizika
 10. ostali troškovi poslovanja
 11. a) prihodi od sudjelujućih interesa s povezanim poduzećima
 - b) prihodi od sudjelujućih interesa s nepovezanim poduzećima
 12. a) prihodi od ostalih ulaganja i zajmova iz okvira stalne imovine s povezanim poduzećima
 - b) prihodi od ostalih ulaganja i zajmova iz okvira stalne imovine s nepovezanim poduzećima
 13. a) prihodi od ostalih interesa i slični prihodi s povezanim poduzećima
 - b) prihodi od ostalih interesa i slični prihodi s nepovezanim poduzećima
 14. a) kamate, tečajne razlike i slični troškovi iz odnosa s povezanim poduzećima
 - b) kamate, tečajne razlike i slični troškovi iz odnosa s nepovezanim poduzećima
 15. dobit ili gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja,
 16. porez na dobit ili gubitak iz redovnog poslovanja
 17. dobit ili gubitak iz redovnog poslovanja poslije oporezivanja
 18. izvanredni prihodi
 19. izvanredni rashodi
 20. dobit ili gubitak iz izvanrednih aktivnosti
 21. porez na izvanrednu dobit i gubitak
 22. ostali porezi koji nisu iskazani u prethodnim pozicijama
 23. dobit ili gubitak financijske godine.
- (2) Račun dobiti i gubitka iz stavka (1) ovoga članka odnosi se na velike i srednje velike poduzetnike.
- (3) Mali poduzetnici sastavljaju skraćeni račun dobiti i gubitka s ovim pozicijama:
1. prihodi iz osnovne djelatnosti
 2. rashodi osnovne djelatnosti
 3. prihodi iz drugih aktivnosti
 4. rashodi drugih aktivnosti
 5. izvanredni prihodi
 6. izvanredni rashodi
 7. dobit ili gubitak prije oporezivanja
 8. porez na dobit ili gubitak
 9. dobit ili gubitak financijske godine.

Članak 19.

- (1) Banke i financijske organizacije sastavljaju bilancu s ovim minimalnim pozicijama:

AKTIVA

1. novac u blagajni i račun kod banaka
2. blagajnički zapisi i drugi odobreni zapisi za refinanciranje kod centralne banke
 - a) blagajnički zapisi i slični vrijednosni papiri
 - b) drugi odobreni zapisi za refinanciranje kod centralne banke
3. zajmovi i predujmovi kreditnim institucijama:
 - a) na zahtjev
 - b) drugi zajmovi i predujmovi
4. zajmovi i predujmovi komitentima
5. dužnički vrijednosni papiri:
 - a) izdani od strane javnih tijela
 - b) izdani od strane zajmodavaca

- c) izdani vlastiti vrijednosni papiri
- 6. dionice i drugi vrijednosni papiri koji donose promjenjivi prihod
- 7. sudjelujući interesi:
 - a) sudjelujući interesi u kreditnim institucijama
 - b) ostali sudjelujući interesi
- 8. udjeli (dionice) u povezanim poduzećima
 - a) udjeli (dionice) u kreditnim institucijama
 - b) ostali udjeli (dionice) u povezanim poduzećima
- 9. nematerijalna imovina
 - a) osnivački izdaci
 - b) goodwill
 - c) ostala nematerijalna ulaganja
- 10. materijalna imovina
 - a) zemljišta i građevinski objekti
 - b) postrojenja i oprema
 - c) namještaj, transportni uređaji i sl.
 - d) stambene zgrade i stanovi
 - e) ostala materijalna imovina
- 11. potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital
- 12. ostala imovina
- 13. plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda
- 14. ukupna aktiva
- 15. izvanbilančni zapisi

P A S I V A

- 1. dugovanja kreditnim institucijama
 - a) na zahtjev
 - b) s potvrđenim datumima dospelosti ili s razdobljima opomene
- 2. dugovanja komitentima
 - a) depoziti po osnovi štednje
 - b) ostala dugovanja
- 3. dugovanja evidentirana certifikatima
 - a) dužnički vrijednosni papiri
 - b) ostali vrijednosni papiri
- 4. ostale obveze
- 5. odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja
- 6. rezerviranja za rizike (obveze) i troškove
 - a) rezerviranja za mirovine i slične troškove (obveze)
 - b) rezerviranja za poreze i doprinose
 - c) ostala rezerviranja
- 7. obveze drugoga reda
- 8. upisani kapital
 - a) uplaćeni kapital
 - b) kapital pozvan da se plati
- 9. premije na emitirane dionice (kapitalni dobitak)
- 10. rezerve
- 11. revalorizacijska rezerva
- 12. prenesena dobit ili gubitak
- 13. dobit ili gubitak tekuće godine
- 14. ukupno pasiva
- 15. izvanbilančne pozicije
 - 1. nepredviđene obveze

- akcepti i odobrenja (garantni potpisi)
 - garancije i imovina koja se zalaže kao jamstvo
2. obveze
- obveze proizašle iz transakcija prodaje
 - transakcije ponovne kupnje

Članak 20.

(1) Račun dobiti i gubitka banaka i financijskih organizacija sadrži i sljedeće minimalne pozicije:

1. prihodi od kamata i slični prihodi
2. troškovi kamata i slični troškovi
3. prihodi od vrijednosnih papira
 - a) prihodi od dionica i drugih vrijednosnih papira koji donose promjenljivi prihod
 - b) prihodi od sudjelujućih interesa
 - c) prihodi od dionica u povezanim poduzećima
4. prihodi od provizija
5. troškovi provizija
6. neto dobit ili neto gubitak financijske djelatnosti
7. ostali prihodi
8. opći administrativni troškovi
 - a) troškovi osoblja
 - nadnice i plaće
 - troškovi poreza, socijalnog osiguranja i dr.
 - b) ostali administrativni troškovi
9. amortizacija
10. ostali troškovi
11. vrijednosna usklađivanja koja se odnose na zajmove i predumove i rezerviranja za nepredviđene obveze i za druge obveze
12. vrijednosna ponovna usklađivanja koja se odnose na zajmove i predumove i rezerviranja za nepredviđene obveze i za druge obveze
13. vrijednosna usklađivanja koja se odnose na prenosive vrijednosne papire koji se posjeduju kao stalna financijska imovina, sudjelujuće interese i dionice u povezanim poduzećima
14. vrijednosna ponovna usklađivanja koja se odnose na prenosive vrijednosne papire koji se posjeduju kao stalna financijska imovina, sudjelujuće interese i dionice u nepovezanim poduzećima
15. dobit ili gubitak iz redovnih aktivnosti
16. porez na dobit ili gubitak iz redovnih aktivnosti
17. dobit ili gubitak aktivnosti poslije oporezivanja
18. izvanredni prihodi
19. izvanredni rashodi
20. dobit ili gubitak iz izvanrednih aktivnosti
21. porez na izvanrednu dobit ili gubitak
22. izvanredna dobit ili gubitak poslije oporezivanja
23. ostali porezi koji nisu prikazani pod prethodnim pozicijama
24. dobit ili gubitak tekuće godine

Članak 21.

(1) Osiguravajuća i reosiguravajuća društva sastavljaju bilancu sa ovim minimalnim pozicijama:

A K T I V A

- A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL
- B. NEMATERIJALNA IMOVINA
 - 1. osnivački izdaci
 - 2., goodwill
 - 3. ostali nematerijalni izdaci
- C. ULAGANJA
 - I. ZEMLJIŠTA I GRAĐEVINSKI OBJEKTI
 - II. ULAGANJA U POVEZANA PODUZEĆA I SUDJELUJUĆI INTERESI
 - 1. dionice u povezanim poduzećima
 - 2. dužnički vrijednosni papiri koje su izdala povezana poduzeća i zajmovi povezanim poduzećima
 - 3. sudjelujući interesi
 - III. OSTALA FINANCIJSKA ULAGANJA
 - 1. dionice i drugi vrijednosni papiri koji donose promjenljivi prihod
 - 2. dužnički vrijednosni papiri
 - 3. sudjelovanja u zajedničkim ulaganjima
 - 4. zajmovi jamčeni hipotekom
 - 5. ostali zajmovi
 - 6. depoziti kod kreditnih institucija
 - IV. DEPOZITI KOD PREUZETOG POSLOVANJA OSIGURANJA U REOSIGURANJE
- D. ULAGANJA ZA RAČUN I RIZIK VLASNIKA POLICA ŽIVOTNOG OSIGURANJA
- E. POTRAŽIVANJA
 - I. POTRAŽIVANJA IZ VLASTITIH POSLOVA OSIGURANJA
 - 1. od osiguranika
 - 2. od zastupnika - posrednika osiguranja
 - 3. ostala potraživanja iz vlastitih poslova osiguranja
 - II. POTRAŽIVANJA IZ POSLOVA REOSIGURANJA
 - III. OSTALI DUŽNICI - OSTALA POTRAŽIVANJA
- F. OSTALA SREDSTVA
 - I. NOVAC U BANCIMA I BLAGAJNAMA
 - II. VLASTITE DIONICE
- G. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA
 - 1. kamate i najamnina nedospjele na naplatu
 - 2. razgraničeni troškovi pribave
 - životno osiguranje
 - neživotno (imovinsko) osiguranje
 - 3. ostala razgraničenja
- H. UKUPNO AKTIVA

I. IZVANBILANČNI ZAPISI

PASIVA

A. KAPITAL I REZERVE - VLASTITI KAPITAL

I. UPISANI KAPITAL

- a) uplaćeni kapital
- b) kapital pozvan da se plati

II. PREMIJA NA EMITIRANE DIONICE (kapitalni dobitak)

III. REVALORIZACIJSKA REZERVA

IV. REZERVE

V. PRENESENA DOBIT ILI GUBITAK

VI. DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE

B. OBVEZE DRUGOG REDA

C. TEHNIČKA REZERVIRANJA

- 1. prijenosne premije
 - a) bruto iznos
 - b) udio za poslove osiguranja predane u reosiguranje
- 2. matematička rezerva životnog osiguranja
 - a) bruto iznos
 - b) udio za poslove predane u reosiguranje
- 3. rezerva štete
 - a) bruto iznos
 - b) udio reosiguranja
- 4. rezerviranja za povrate premija ovisne i neovisne o rezultatu
 - a) bruto iznos
 - b) udio reosiguranja
- 5. zakonski propisano rezerviranje za kolebanje šteta
- 6. ostala osigurateljno-tehnička rezerviranja
 - a) bruto iznos
 - b) udio reosiguranja

D. NEOSIGURATELJSKO-TEHNIČKA REZERVIRANJA

- 1. rezerviranja za mirovine i slične obveze
- 2. rezerviranja za oporezivanja
- 3. ostala rezerviranja

E. DEPOZITI ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOG U REOSIGURANJE

F. OSTALE OBVEZE

- a) prema povezanim poduzećima
- b) prema poduzećima s kojima je osigurateljsko poduzeće povezano na temelju sudjelujućeg interesa
 - 1. zajmovi
 - 2. obveze prema kreditnim institucijama

3. obveze iz samostalno zaključenih poslova osiguranja
4. obveze nastale iz djelatnosti reosiguranja
5. ostali vjerovnici, uključujući porez i socijalno osiguranje

G. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆIH RAZDOBLJA

H. UKUPNO PASIVA

I. IZVANBILANČNI ZAPISI

Članak 22.

(I) Račun dobiti i gubitka osiguravajućih i reosiguravajućih društava sadrži sljedeće minimalne pozicije:

I. TEHNIČKI RAČUN - POSLOVI NEŽIVOTNOG OSIGURANJA

1. premije
 - a) bruto premije - zaračunate
 - b) minus - iznosi predani u reosiguranje
 - c) promjene prijenosnih premija i ukoliko nacionalno zakonodavstvo dopušta, iskazivanje u obveze pod C. I. rezerviranje za moguće gubitke - za rizike koji još nisu istekli ili (-) neto bez udjela reosiguratelja
 - d) prihodovane - zarađene premije (rezultat od a), b) i c))
2. ostali tehnički prihodi, neto bez udjela reosiguratelja
3. raspoređeni prihodi od ulaganja (+) III. (8) - Tehnički prihodi od kamata
4. izdaci za osigurane slučajeve
 - a) isplate za osigurane slučajeve - za odštete (štete)
 - (aa) bruto iznos
 - (ab) udio reosiguratelja (-)
 - (ac) neto iznos rezultat od (aa) i (ab)
 - b) promjena rezerviranja za štete za vlastiti račun - bez udjela reosiguratelja /(+)/ ili (-)/
 - c) izdaci za osigurane slučajeve za vlastiti račun rezultat od a) i b)
5. promjene u drugim osigurateljsko-tehničkim rezerviranjima, za vlastiti račun - bez udjela reosiguratelja
 - a) promjena u rezerviranjima za moguće gubitke - za rizike koji nisu istekli (osim ako je uključena pod 1 /c) (+) ili (-)/
 - b) promjene u ostalim osigurateljsko-tehničkim rezerviranjima koje nisu prikazane pod ostalim stavkama /(+)/ ili (-)/
 - c) rezultat od (a) i (b) /(+)/ ili (-)/
6. izdaci za povrat premija za vlastiti račun - bez udjela reosiguratelja
 - a) neovisno o rezultatu
 - b) ovisni o rezultatu
7. poslovni rashodi - izdaci za obavljanje djelatnosti
 - a) troškovi pribave od čega: provizije
 - b) troškovi uprave - administrativni troškovi
 - c) provizije (od) reosiguranja (reosiguratelja) i udjeli u dobiti (-)
 - d) promjene razgraničenih troškova pribave (+) ili (-)
 - e) poslovni rashodi, neto od reosiguranja. Izdaci za obavljanje djelatnosti - za vlastiti račun

rezultat od a), b), c) i d)

8. ostali osigurateljsko-tehnički izdaci za vlastiti račun
- bez udjela reosiguratelja

9. međubroj (prvi tehnički rezultat)

10. promjene u rezerviranjima i rezervama za kolebanje šteta

a) promjene u zakonskim ili statutarnim propisanim rezerviranjima za kolebanje štete /(+)/ ili (-)/

b) promjene u drugim rezerviranjima i rezervama za kolebanje štete /(+)/ ili (-)/

c) rezultat od a) ili b)

11. međubroj (drugi tehnički rezultat) (III. I)

II. OSIGURATELJSKO-TEHNIČKI RAČUN - POSLOVI ŽIVOTNOG OSIGURANJA

1. premije

a) bruto zaračunate premije

b) minus - udio reosiguratelja (-)

c) promjene prijenosnih premija za vlastiti račun
/(+)/ ili (-)/

d) prihodovane premije (rezultat od a) b) i c))

2. prihodi od ulaganja

a) prihod od sudjelujućeg interesa (sudjelovanja) u tome od povezanog poduzeća

b) prihodi od ulaganja

(ba) prihodi od zemljišta i građevinskih objekata

(bb) prihodi od drugih ulaganja

c) prihodi od pripisa (povećanje vrijednosti)

d) dobit od prodaje - realizacije kapitalnog ulaganja

3. nerealizirani dobici od ulaganja

4. ostali osigurateljsko-tehnički prihodi

5. međubroj: ukupni osigurateljsko-tehnički prihodi

6. izdaci za osigurane slučajeve

a) izdaci za osigurane slučajeve - za odštete

(aa) bruto iznos

(ab) udio reosiguratelja (-)

(ac) neto iznos / rezultat od (aa) (ab)/

b) promjene rezerviranja za štetu za vlastiti račun
/(+)/ ili (-)/

c) izdaci za osigurane slučajeve za vlastiti račun
/rezultat od a) i b)/

7. promjene u osigurateljsko-tehničkim rezerviranjima za vlastiti račun ako nisu prikazane pod 1. c) ili 6. b)

a) matematička rezerva životnog osiguranja za vlastiti račun /(+)/ ili (-)/

b) ostala osigurateljsko-tehnička rezerviranja za vlastiti račun /(+)/ ili (-)/

8. izdaci za povrat premija za vlastiti račun

a) ovisni o rezultatu

b) neovisni o rezultatu

9. poslovni rashodi - izdaci za obavljanje djelatnosti

a) troškovi pribave (od čega provizije)

b) troškovi uprave - administrativni troškovi

c) provizije (od) reosiguranja (reosiguratelja) i udjeli u dobiti (-)

d) promjene razgraničenih troškova pribave /(+) ili (-)/

e) poslovni rashodi, neto do reosiguranja, ili izdaci za obavljanje djelatnosti
- za vlastiti račun /rezultat od a), b), c) i d)/

10. izdaci za kapitalna ulaganja

a) troškovi, uključujući kamate, koji se odnose na zemljišta i građevinske objekte

b) ostali troškovi vezani na upravljanje ulaganjima, uključujući kamate

c) usklađivanje vrijednosti

d) gubici ostvareni pri prodaji - realizaciji kapitalnog ulaganja

11. nerealizirani gubici na ulaganjima

12. ostali osigurateljsko-tehnički izdaci

13. raspoređeni prihod od ulaganja prenesen na netehnički račun (III.5) (-)

14. međubroj: tehnički rezultat (III. - 2.)

III. NETEHNIČKI RAČUN - UKUPNI OBRAČUN

1. rezultat tehničkog računa - neživotno osiguranje (I. 11.)

2. rezultat tehničkog računa - poslovi životnog osiguranja (II. 14.)

3. prihod od ulaganja

a) prihod od sudjelujućih interesa (sudjelovanja), u tome od povezanih poduzeća

b) prihodi od ostalih ulaganja, u tome od povezanih poduzeća

(ba) prihodi od zemljišta i građevinskih objekata

(bb) prihodi od drugih ulaganja

(bc) prihodi od pripisa (povećanja vrijednosti)

(bd) dobit od prodaje - realizacije kapitalnog ulaganja

4. nerealizirani dobiti od ulaganja

5. raspoređene kamate - prinos od ulaganja od II. 13. (+)

6. izdaci za kapitalna ulaganja

a) troškovi, uključujući kamate, koji se odnose na zemljište i građevinske objekte

b) ostali troškovi vezani na upravljanje ulaganjima, uključujući kamate

c) usklađivanje vrijednosti ulaganja

d) gubici ostvareni kod prodaje - realizacije kapitalnog ulaganja

7. nerealizirani gubici na ulaganjima

8. raspoređeni prihodi od ulaganja (I. 3.) prihodi tehničkih sredstava od kamata

9. ostali prihodi

10. ostali izdaci, uključujući usklađivanja vrijednosti

11. porez na rezultat redovnih poslovnih djelatnosti

12. rezultat redovnih poslovnih djelatnosti poslije oporezivanja

13. izvanredni prihodi

14. izvanredni rashodi

15. financijski rezultat izvanrednih prihoda i rashoda

16. porez na financijski rezultat izvanrednih prihoda i rashoda

17. ostali porezi koji nisu prikazani pod prethodnim pozicijama

18. rezultat financijske godine.

Članak 23.

- (1) Poduzetnik kod kojeg nastanu statusne promjene (spajanje, pripajanje, podjela) sastavlja financijske izvještaje s datumom koji prethodi datumu nastanka statusne promjene.
- (2) Financijski izvještaji sastavljaju se i prilikom stečajnog postupka i likvidacije.

Članak 24.

- (1) Konsolidaciju financijskih izvještaja provode poduzetnici, pravne osobe koje su matica u odnosu prema podružnicama, tako da konsolidirani financijski izvještaji budu prezentirani kao izvještaji grupe, odnosno jedne ekonomske cjeline.
- (2) Konsolidacija se provodi radi utvrđivanja stanja imovine, obveza, kapitala, zatim rashoda, prihoda i financijskog rezultata za sve sudionike u konsolidaciji kao da su jedna cjelina.
- (3) Podružnica je pravna osoba koju kontrolira druga pravna osoba - matica.
- (4) Matica je pravna osoba koja ima jednu ili više podružnica.
- (5) Grupu čine matica i sve njene podružnice.

Članak 25.

- (1) Načela konsolidacije financijskih izvještaja jesu:
 - ekonomsko jedinstvo,
 - kontinuitet u primjeni metoda konsolidiranja,
 - jedinstveni rok konsolidacije,
 - jedinstveno procjenjivanje.

IX. NAČELA PROCJENJIVANJA

Članak 26.

- (1) Temeljne računovodstvene pretpostavke za sastavljanje financijskih izvještaja jesu:
 1. poslovanje na neograničeno vremensko razdoblje (stalnost)
 2. dosljednost,
 3. priznavanje promjena u trenutku nastanka.
- (2) Pri izradi financijskih izvještaja treba se pridržavati općih načela procjene pozicija (bilance i računa dobiti i gubitka), i to:
 1. opreznosti,
 2. prevage biti nad formom,
 3. vrijednosne značajnosti,
 4. pojedinačne procjene,
 5. vremenske povezanosti bilančnih pozicija.

X. GODIŠNJE IZVJEŠĆE

Članak 27.

- (1) Veliki poduzetnici iz članka 16. ovoga Zakona sastavljaju godišnje izvješće koje, pored financijskih izvještaja mora pružiti i:
 1. sve značajne poslovne događaje u poslovnoj godini,
 2. vjerodostojni i vjerojatni pregled razvoja poslovanja,
 3. aktivnosti na području istraživanja i razvoja,
 4. informacije o stjecanju vlastitih dionica.

- (2) Godišnje izvješće podnosi zakonski predstavnik poduzetnika.

XI. REVIZIJA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Članak 28.

- (1) Jednom godišnje reviziji podliježu financijski izvještaji svih velikih poduzetnika te srednje velikih poduzetnika ako su organizirani kao dionička društva.
- (2) Mali poduzetnici organizirani kao dionička društva obvezi skraćene revizije podliježu svake treće godine. Skraćenom revizijom smatra se uvid u poslovanje.
- (3) Ostali srednje veliki i mali poduzetnici obvezi revizije podliježu u skladu s vlastitim pravilima ili statutom.

XII. OBJAVLJIVANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Članak 29.

- (1) Svi veliki te srednje veliki poduzetnici ako su organizirani kao dionička društva obvezni su jednom godišnje javno objaviti financijske izvještaje.
- (2) Financijski izvještaji objavljuju se prema sadržaju bilance i računa dobiti i gubitka koji vrijedi za male poduzetnike.
- (3) Uz financijske izvještaje objavljuje se mišljenje revizora.

XIII. PREDOČENJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I GODIŠNJEG IZVJEŠĆA

Članak 30.

- (1) Zakonski predstavnici poduzetnika obvezni su financijske izvještaje i godišnje izvješće predočiti vlasnicima u ovim rokovima:
 1. u roku šest mjeseci nakon isteka poslovne godine
- veliki poduzetnici
 2. u roku četiri mjeseca nakon isteka poslovne godine
- srednji i mali poduzetnici
 3. u roku devet mjeseci nakon isteka poslovne godine
- grupa koja provodi konsolidaciju.
- (2) Zakonski predstavnici poduzetnika obvezni su odmah nakon predočenja, a najkasnije u roku devet mjeseci nakon isteka poslovne godine financijske izvještaje, koje je usvojio organ upravljanja, predati u sudski registar.
- (3) Financijski izvještaji predaju se u skraćenom obliku, koji vrijedi za male poduzetnike.

XIV. JEZIK I VALUTNA JEDINICA

Članak 31.

- (1) Poslovne knjige i financijski izvještaji sastavljaju se na hrvatskom jeziku i u hrvatskoj valutnoj jedinici.

XV. KAZNE NE ODREDBE (MJERE)**

Članak 32.

- (1) Novčanom kaznom do 10.000.000 hrvatskih dinara ili kaznom zatvora do 3 godine kaznit će se za

krivična djela zakonski predstavnik poduzetnika, u čijem je financijskom izvještaju u namjeri da se stekne imovinska korist za nečiji račun ili nekome nanese šteta - neistinito iskazano stanje imovine, kapitala i obveza.

Članak 33.

- (1) Zakonski predstavnik poduzetnika, u čijim poslovnim knjigama knjigovodstveni događaji budu utemeljeni na nevjerodostojnoj dokumentaciji (suprotno članku 3.), kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u visini od 50% od svote iskazane u toj nevjerodostojnoj dokumentaciji.

Članak 34.

- (1) Zakonski predstavnik poduzetnika koji ne obavlja popis imovine i obveza te stvarno stanje ne iskazuje u poslovnim knjigama (članak 12. i 13.) kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u visini od 20% vrijednosti imovine i obveza koje nisu popisane i usklađene s poslovnim knjigama.

Članak 35.

Novčanom kaznom za prekršaj od 500.000 do 10.000.000 hrvatskih dinara kaznit će se zakonski predstavnik poduzetnika ako:

1. ne vodi poslovne knjige (članak 7.),
2. ne čuva poslovne knjige (članak 11.),
3. ne sastavi temeljne financijske izvještaje (članak 14. do 25.),
4. i ne pridržava se načela i metoda procjene (članak 26.),
5. ne sastavi godišnje izvješće (članak 27.).

Članak 36.

- (1) Novčanom kaznom od 500.000 do 10.000.000 hrvatskih dinara kaznit će se za privredni prijestup zakonski predstavnik poduzetnika koji ne objavi ili ne predoči financijski izvještaj (članak 29. i 30.).

XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

- (1) Poduzetnici iz članka 1. ovoga Zakona mogu izraditi početnu bilancu sa stanjem na datum 1. siječnja 1993. sukladno odredbama članka 10. stavka (2) i članka 12. ovoga Zakona koji vrijedi za novoosnovane poduzetnike.

Članak 38.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje vrijediti Zakon o računovodstvu (Narodne novine, br. 53/91. i 33/92.) osim za ustanove, društvene organizacije, udruženja građana i druge neprofitne pravne osobe, za koje će taj Zakon prestati vrijediti kada budu doneseni propisi iz članka 1. stavka (5) ovoga Zakona.

Članak 39.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u Narodnim novinama, a primjenjuje se od 1. siječnja 1993.

ZASTUPNIČKI DOM SABORA
REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik
Zastupničkog doma Sabora
Stjepan Mesić, v.r.

**ZAKON
O REVIZIJI***

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Ovim se Zakonom uređuje revizija financijskih izvještaja poduzetnika čije je sjedište u Republici Hrvatskoj.
- (2) Reviziji podliježu poduzetnici utvrđeni Zakonom o računovodstvu.

Članak 2.

- (1) Revizija je postupak ispitivanja i ocjene financijskih izvještaja te podataka i metoda koji se primjenjuju pri sastavljanju financijskih izvještaja, na temelju kojih se daje stručno mišljenje o realnosti i objektivnosti stanja imovine, kapitala, obveza i rezultata poslovanja poduzetnika.
- (2) Revizija obuhvaća i ispitivanje i ocjenu poslovanja, organiziranosti poslovnih funkcija, načina donošenja poslovnih odluka i funkcioniranja informacijskog sustava.

Članak 3.

- (1) Reviziju obavljaju pravne osobe registrirane za obavljanje revizije (u daljnjem tekstu: revizorske tvrtke).
- (2) Revizorska tvrtka, pored revizije iz članka 2. ovoga Zakona, može obavljati i usluge s područja računovodstva, poreznog savjetovanja, financijskih analiza i kontrole.

Članak 4.

- (1) Strane revizorske tvrtke i revizori mogu obavljati samo zajedničku reviziju s domaćom revizorskom tvrtkom.

Članak 5.

- (1) Revizija se obavlja na način i prema postupcima koji su utvrđeni Međunarodnim revizijskim smjernicama.

II. REVIZORSKA TVRTKA

Članak 6.

- (1) Revizorska tvrtka mora zapošljavati najmanje jednog ovlaštenog revizora.
- (2) Ako je osnivač revizorske tvrtke pravna osoba bez statusa revizorske tvrtke ili fizičke osobe bez statusa ovlaštenog revizora, njihov udio u kapitalu revizorske tvrtke ne može iznositi više od 25% ukupnog kapitala.
- (3) Revizorska tvrtka koja ne ispunjava uvjete iz stavaka (1) i (2) ovoga članka ne može obavljati reviziju.

- (4) Potvrdu o ispunjavanju uvjeta i dozvolu za rad revizorske tvrtke izdaje Ministarstvo financija.

Članak 7.

- (1) Izbor revizorske tvrtke koja obavlja reviziju obavlja organ upravljanja poduzetnika prije isteka poslovne godine na način predviđen statutom ili pravilima poduzetnika.

Članak 8.

- (1) Revizorska tvrtka ne može obavljati reviziju poduzetnika s kojima je kapitalno povezana.

Članak 9.

- (1) Za obavljenju reviziju plaća se naknada.
- (2) Svota naknade utvrđuje se ugovorom.

Članak 10.

- (1) Revizorska tvrtka obvezuje se na savjesnu i objektivnu reviziju i na tajnost informacija koje stječe obavljanjem revizije.

Članak 11.

- (1) Revizorska tvrtka, koja namjerno ili iz nehata obavljanjem revizije prouzroči štetu, obvezna je poduzetniku nadoknaditi tu štetu.
- (2) Visina nadoknade iz stavka (1) ovoga članka po jednoj reviziji ograničava se na protuvrijednost od 50.000 DEM u hrvatskim dinarima prema tečaju koji objavljuje Narodna banka Hrvatske.
- (3) U visini nadoknade iz stavka (2) ovoga članka revizorska tvrtka obvezno se osigurava od odgovornosti.

III. OBAVLJANJE REVIZIJE

Članak 12.

- (1) Poduzetnik je obavezan osobama koje obavljaju reviziju staviti na raspolaganje potrebne izvještaje i isprave te pružiti druge informacije neophodne za obavljanje revizije i izradu izvješća o obavljenoj reviziji.
- (2) Ako poduzetnik ograniči obujam ispitivanja ili onemogućí primjenu stanovitih revizorskih postupaka, ovlašteni revizor obavezan je to istaknuti na odgovarajući način u izvješću, sukladno revizijskim smjernicama.

Članak 13.

- (1) Izvješće o obavljenoj reviziji sa stručnim mišljenjem izrađuje i potpisuje ovlašteni revizor. Izvješće se mora predočiti svim zakonskim predstavnicima poduzetnika.
- (2) Izvješće sadrži:
 1. izvješće ovlaštenog revizora,
 2. financijske izvještaje koji su bili predmet ispitivanja i ocjene, bilješke uz financijske izvještaje u kojima se iskazuju temeljni i materijalno značajni podaci i informacije sadržane u financijskim izvještajima, napomene o zakonskim propisima, aktima i računovodstvenim politikama primijenjenim u sastavljanju financijskih izvještaja te metode računovodstvenog obuhvaćanja i iskazivanja bilančnih pozicija i kategorija u financijskim izvještajima.
- (3) Izvješće može sadržavati i dopunske podatke i informacije, sukladno posebnim zahtjevima poduzetnika kod kojega se obavlja revizija.

Članak 14.

- (1) Izvješće ovlaštenog revizora iz članka 13. stavka (2) točke 1. ovoga Zakona obvezatno sadrži:
1. objašnjenje o obujmu obavljanja revizije, u kojem se mora navesti pun naziv poduzetnika i financijskih izvještaja što su bili predmet ispitivanja revizora, primijenjene Međunarodne revizijske smjernice i razlozi zbog kojih Međunarodne revizijske smjernice nisu primijenjene;
 2. objašnjenje osnove na kojoj su financijski izvještaji utemeljeni (računovodstvena načela i računovodstveni standardi);
 3. mišljenje ovlaštenog revizora o tome da li financijski izvještaj objektivno i realno prikazuje financijsko stanje i rezultate poslovanja te promjene u financijskom položaju poduzetnika.
- (2) U izvješće ovlaštenog revizora unosi se datum kada je započet i okončan postupak revizije.

Članak 15.

- (1) Mišljenje ovlaštenog revizora iz članka 14. stavka (1) točke 3. može biti:
1. pozitivno - kada se ocijeni da su financijski izvještaji realni i objektivno prikazuju financijsko stanje i rezultat poslovanja;
 2. s rezervom - kada se ocjenjuje da se realnost i objektivnost pojedinih kategorija i bilančnih pozicija u financijskim izvještajima moraju prihvatiti s rezervom;
 3. negativno - kada se ocjenjuje da financijski izvještaji ne prikazuju realno i objektivno financijsko stanje i rezultat poslovanja poduzetnika.
- (2) Ako ovlašteni revizor u postupku revizije ocijeni da nema dovoljno elemenata na temelju kojih se može dati pouzdana ocjena o realnosti i objektivnosti financijskih izvještaja, može se suzdržati od davanja mišljenja.
- (3) Izvješće o obavljenoj reviziji obvezno sadrži obrazloženje razloga na temelju kojih je dano mišljenje iz točaka 2. i 3. stavka (1) i stavka (2) ovoga članka.

Članak 16.

- (1) Radnu dokumentaciju koja se izrađuje u postupku revizije revizorska tvrtka čuva najmanje pet godina od dana obavljene revizije.

Članak 17.

- (1) Revizorska tvrtka može tijekom revizije, radi rješavanja složenih problema, angažirati posebnog stručnjaka, uz upisanu suglasnost poduzetnika kod kojega se obavlja revizija.

IV. OSOBE KOJE OBAVLJAJU REVIZIJU

Članak 18.

- (1) Reviziju mogu obavljati jedino ovlašteni revizori koji su u radnom odnosu s revizorskom tvrtkom, osim kada su u svojstvu posebnog stručnjaka iz članka 17. ovoga Zakona.
- (2) Ovlašteni revizor mora ispunjavati ove uvjete:
1. da je državljanin Republike Hrvatske,
 2. da ima visoku stručnu spremu ekonomskog smjera,
 3. da je položio ispit za ovlaštenog revizora i stekao certifikat ovlaštenog revizora,
 4. da nije osuđivan za kaznena djela iz oblasti privrednog kriminala,
 5. da je častan i pošten te da ispunjava uvjete utvrđene kodeksom profesionalne etike revizora.

- (3) Revizor može biti i strani državljanin ako reviziju obavlja strana revizorska tvrtka iz članka 4. ovoga Zakona pod uvjetom da obavi nostrifikaciju isprava koje dokazuju zvanje ovlaštenog revizora.
- (4) Kodeks profesionalne etike revizora donosi strukovno udruženje revizora.

Članak 19.

- (1) Kandidat za polaganje ispita za zvanje ovlaštenog revizora mora imati najmanje tri godine računovodstvenog iskustva.

Članak 20.

- (1) Ispiti za stjecanje zvanja ovlaštenog revizora polažu se prema programu strukovnog udruženja revizora.
- (2) Program iz stavka (1) ovoga članka odobrava Ministarstvo financija.
- (3) Osobama koje s uspjehom završe ispit iz stavka (1) ovoga članka strukovno udruženje izdaje certifikat.

Članak 21.

- (1) Ovlašteni revizor je neovisan i samostalan u obavljanju revizije.
- (2) Ovlašteni revizor se obvezuje da će savjesno i objektivno obavljati reviziju. On ne smije neovlašteno otkrivati i koristiti poslovne tajne i informacije koje je stekao obavljajući reviziju.
- (3) Ovlašteni revizor je suodgovoran za prouzročenu štetu počinjenu obavljanjem revizije iz članka 11. ovoga Zakona i odgovara kao solidarni dužnik.

Članak 22.

- (1) Ovlašteni revizor ne smije obavljati reviziju:
 1. ako posjeduje udio u kapitalu poduzetnika kod kojega se obavlja revizija;
 2. ako je zakonski zastupnik, član nadzornog odbora ili djelatnik poduzetnika kod kojega obavlja reviziju;
 3. ako je sudjelovao u vođenju poslovnih knjiga ili izradbi finansijskih izvještaja poduzetnika kod kojega se obavlja revizija;
 4. ako je bračni drug, krvni srodnik, staratelj, usvojitelj, usvojenik, hranitelj jednog od zakonskih predstavnika poduzetnika ili članova nadzornoga odbora.

V. KAZNENE ODREDBE***

Članak 23.

- (1) Novčanom kaznom za privredni prijestup u svoti od 1,000.000 do 10,000.000 hrvatskih dinara kaznit će se revizorska tvrtka:
 1. ako reviziju ne obavlja na način propisan ovim Zakonom ili na temelju Međunarodnih revizijskih smjernica (članak 5.),
 2. ako obavlja reviziju, a nema dozvolu za rad (članak 6. stavak 4.),
 3. ako obavlja reviziju poduzetnika s kojim je kapitalno povezana (članak 8.),
 4. ako se ne osigura od odgovornosti (članak 11. stavak 3.),
 5. ako ne predoči izvješće o obavljenoj reviziji svim zakonskim predstavnicima poduzetnika (članak 13. stavak 1.).
- (2) Za radnje iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i zakonski predstavnik revizorske tvrtke, i to novčanom kaznom u svoti od 500.000 do 1,000.000 hrvatskih dinara.

Članak 24.

- (1) Novčanom kaznom za privredni prijestup u svoti od 1,000.000 do 10,000.000 hrvatskih dinara kaznit će se poduzetnik:
 1. ako prije isteka poslovne godine ne obavi izbor revizorske tvrtke (članak 7.),
 2. ako osobama koje obavljaju reviziju ne stavi na raspolaganje potrebne izvještaje i isprave te ne pruži druge informacije neophodne za obavljanje revizije i izradu izvješća o obavljenoj reviziji (članak 12.).
- (2) Za radnje iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i zakonski predstavnik poduzetnika i to novčanom kaznom u svoti od 500.000 do 1,000.000 hrvatskih dinara.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

- (1) Ovlašćuje se strukovno udruženje revizora da do 30. lipnja 1993. objavi prijevod Međunarodnih revizijskih smjernica.

Članak 26.

- (1) Iznimno od odredbe članka 6. stavka (2) ovoga Zakona udio u kapitalu revizorske tvrtke, čiji je osnivač pravna osoba bez statusa revizorske tvrtke ili fizička osoba bez statusa ovlaštenog revizora, može tijekom 1993. iznositi do 49% ukupnog kapitala.

Članak 27.

- (1) Iznimno od odredbi članka 20. ovoga Zakona posebna komisija koju imenuje ministar financija može na pismeni zahtjev priznati zvanje ovlaštenog revizora osobi koja udovoljava sljedećim uvjetima:
 - (a) da ima 15 godina radnog iskustva na poslovima računovodstva, financija i ekonomike i isto toliko od završetka fakulteta ekonomskog smjera; ili
 - (b) da ima 7 godina radnog iskustva na poslovima računovodstva, financija i ekonomije, od čega četiri godine na rukovodnim poslovima računovodstva, financija i ekonomike i ima 7 godina od završetka fakulteta ekonomskog smjera, ili
 - (c) da ima tri godine radnog iskustva na poslovima revizije i isto toliko vremena od završetka fakulteta ekonomskog smjera.
- (2) Uz pismeni zahtjev iz stavka (1) ovoga članka dostavljaju se dokumenti i isprave koji dokazuju ispunjavanje navedenih uvjeta.
- (3) Osobe iz stavka (2) ovoga članka moraju udovoljavati uvjetima iz članka 18. stavka (2) točke 1., 2., 4. i 5. ovoga Zakona.
- (4) Ukoliko komisija ocijeni da osoba udovoljava uvjetima iz stavka (1) i (3) ovoga članka izdat će privremeni certifikat ovlaštenog revizora.
- (5) Na temelju privremenog certifikata iz stavka (4) ovoga članka revizija se može obavljati najduže do 30. lipnja 1995.

Članak 28.

- (1) Od dana kad se počne primjenjivati ovaj Zakon prestaju vrijediti odredbe članaka 77. do 86. Zakona o Službi društvenog knjigovodstva Hrvatske (Nar. nov., br. 53/91.).

Članak 29.

- (1) Revizija koja je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona započela prema odredbama Zakona o Službi društvenog knjigovodstva (Nar. nov., br. 53/91) obaviti će se na način utvrđen tim propisom.

Članak 30.

- (1) Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u Narodnim novinama, a primjenjivat će se od 1. siječnja 1993.

Klasa: 470-03/92/01/01
Zagreb, 23. prosinca 1992.

ZASTUPNIČKI DOM
SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik
Zastupničkog doma Sabora
Stjepan Mesić, v.r.